

Finansdepartementet

Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning (SOU 2007:75)

Tullverket har tagit del av betänkandet och de många resonemang som förs kring dagens system, dess problem i praktiken samt förslag. Vi har valt att se förslaget som en helhet och lämnar ett övergripande svar. Ur vårt perspektiv ser vi det som angeläget att det finns en modell som innebär att myndighetens uppgifter är tydliga, verksamhet löpande redovisas och resultatet analyseras. Det är viktigt att myndigheten kontinuerligt diskuterar förändringar med regeringen så att regeringen sammantaget ges bra förutsättningar för att prioritera.

I flera delar kan vi instämma i problembeskrivningen med dagens system, men vi tror också att dessa skiljer sig hur det hanteras inom och mellan olika departement och myndigheter. Därför är vi tveksamma till om lösningarna ger önskad effekt, d.v.s. kan de föreslagna förändringarna verkligen ge bättre styrning?

Förslagen som lämnas, och som är tänkta att reducera eller åtgärda förhållanden som beskrivs under problembeskrivningarna, kan ses som en reaktion eller variant på nuvarande ordning. Exempelvis att ersätta budgetunderlaget med ett beräkningsunderlag, ersätta regleringsbrevet med instruktion. Vi är tveksamma till om lösningarna verkligen är att betrakta som lösningar eller endast en variant av befintligt system.

Utredaren pekar på att en hel del av problemen kan härledas till regeringkansliet och dess organisation, samarbetsformer och kompetens. Vi instämmer i det resonemanget och menar dessutom att den huvudsakliga lösningen bör utgå därifrån. För att uppnå önskade styrsignaler bör de identifierade problemen i högre grad kunna åtgärdas genom att nuvarande system vidareutvecklas. Exempelvis prioriteringar, former för beredning, utveckling av innehållet i styrdokumentet och dess återkoppling till myndigheter och inom politiken. Särskilt anser vi att de förslag som i huvudsak går ut på att separera verksamhet och ekonomi bör omprövas. Vår uppfattning är att det snarare är mer angeläget att fortsätta ansträngningarna för att vidareutveckla och förena dessa perspektiv. I det sammanhanget anser vi att regeringens tvärssektoriella beredningar av statlig verksamhet behöver utvecklas. De utredningar som sker i nuvarande ordning tenderar till att vara

för begränsade. Därigenom kan det vara svårt att få ett helhetsperspektiv när det gäller prioriteringar.

Avseende de informella kontakterna mellan myndighet och regering, särskilt inom ramen för 11 kap. 6§, där lydnapplikten gäller mot regeringen, har vi vissa invändningar mot det resonemang som förs. I utredningen påtalas att sådan informell styrning ska kunna ske genom enskilt statsråd, vilken förutsätts uttolka regeringens vilja, eller rentav genom en tjänsteman som uttalar sig på ministrernas vägnar. Utöver svårigheten för myndigheten att ha kunskap huruvida en tjänsteman verkligen uttalar sig på "regeringens vägnar" så är det Tullverkets uppfattning att regeringens ambition i styrsystemet bör vara att öka transparensen. Det ska vara möjligt ur ett medborgarperspektiv att kunna härleda "beslut" som har betydelse för en myndighets tex. inriktning, prioritering etc.

En aspekt som bör beaktas generellt är att även om det för myndigheten inte står klart hur den begärda informationen används så har regeringen genom att kräva in den bidragit till att utveckla myndigheternas interna styrning. Detta menar vi bör också beaktas som en del i styrsignalen över regeringens styrning av sin förvaltning.

Utredaren skriver under konsekvensbeskrivningen att de förslag som lämnas "...inte kommer till stånd med automatik utan inträffar endast om man medvetet eftersträvar dem". Från Tullverkets perspektiv och våra erfarenheter av nuvarande styrning anser vi därför att det är viktigare att vidareutveckla styrsystemet och överväga att åtgärda de brister som identifieras, snarare än att föreslå en ny variant och i synnerhet som det är så många osäkerheter behäftade med lämnade förslag.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Karin Starrin (beslutande) stabschefen Per Nilsson, planeringschefen Mats Lindahl och sakkunniga Åsa Botes (föredragande).

TULLVERKET

Karin Starrin

Åsa Botes